

تا با فراهم کردن فرصت های برابر برای همه شهروندان و از جمله فقرا، زمینه های ریشه کن فقر مطلق را از جامعه فراهم کنند. هدف از این حمایت ها حفظ استقلال فرد، کرامت و منزلت انسانی اوست. بنابراین در شیوه پرداخت یارانه باید این نکته رعایت شود.

البته وجه متعددی باید در طراحی یک شیوه درست پرداخت یارانه در نظر گرفته شود. اما در این جا به چند نکته اشاره می کنم، بعد از این که هدف حفظ کرامت و عزت نفس افراد تعیین می شود و شیوه اجرا با این هدف تنظیم می شود یارانه ها به چند دسته متمایز تقسیم می شوند و هر فرد یا خانوار بر حسب نیاز خود برای یارانه خاصی اقدام می کند و چنان چه مشمول دریافت شود برای یک دوره کوتاه مدت ۶ تا ۱۲ ماه مشمول دریافت خواهد شد و چنان چه همچنان واجد شرایط باشد باید در پایان سال مالی مجدداً درخواست کند. این خدمات شامل یارانه های غذایی، خدمات سلامت (رادیولوژی، دارو و دندان پزشکی)، یارانه های مسکن، یارانه های آموزش (آموزش و پرورش و آموزش های فنی و حرفه ای و مهارتی و عالی)، یارانه های بیکاری، یارانه های حمل و نقل عمومی می شود. هر فرد متقاضی باید برای هر یک از این خدمات به صورت مستقل درخواست کند و مشمول دریافت کمک های بخش عمومی شود. به این ترتیب نیاز های اساسی گروه های کم درآمد جامعه مشخص می شود و دولت می تواند مطمئن شود که به عنوان مثال کسی در کشور گرسنه نیست و خدمات مورد نیاز برای رشد سرمایه های انسانی همچون خدمات سلامت و آموزش در دسترس همگان قرار دارد که این ظرفیت ها خود ابراز های تحقق برابری فرصت ها هستند. این خدمات می توانند موجب کاهش نابرابری های فاحش در جامعه شوند. در ضمن با شناسایی افراد بیکار دولت می تواند به تدریج با تشویق کارفرما ها به استخدام این دسته از نیروی کار یارانه های افراد بیکار را به بخش تولیدی به صورت یارانه دستمزد به کارفرما ها بپردازد تا ضمن تشویق اشتغال در کشور و انتقال افراد تحت پوشش نظام حمایتی به پوشش های بیمه ای فرصت های کسب درآمد مالیاتی را به خاطر توسعه تولید در کشور فراهم کند. این اقدامی است که همه دولت های صنعتی در دنیا انجام می دهند.

در نهایت فکر می کنید دولت یازدهم، چگونه با پرداخت های نقدی با عنوان یارانه کنار خواهد آمد، آن را حذف می کند یا ادامه می دهد؟

غیر ممکن بودن حیات بلند مدت این شیوه از ابتدا مشخص بود. نمی توان بیش از نیمی از درآمد ارزی کشور را به صورت پرداخت نقدی به مردم صرف نیاز های روزمره آن ها کرد در حالی که جامعه نیازمند سرمایه گذاری برای زیرساخت ها و خدمات عمومی همچون آموزش و سلامت و نیز تعمیر و نگهداری و گسترش زیرساخت ها همچون پل ها و جاده هاست. دولت دهم با انتقال منابعی که باید صرف تولید و سرمایه گذاری می شد به پرداخت های نقدی فرصت های سرمایه گذاری را از کشور گرفت و همین امر سبب شد که امروز بار کد تورمی شدید، تورم بالا و بیکاری گسترده و بیمارستان های ورشکسته و آموزش و پرورش ناتوان روبه رو باشیم.

جامعه نیازمند سرمایه گذاری های مستمر است و یکی از اصلی ترین این منابع همین وجوهی است که به نام یارانه نقدی پرداخت می شود. باید این پرداخت ها به حداقل برسد و وجه مربوطه صرف سرمایه گذاری و ایجاد اشتغال برای جوانان شود تا ضمن ایجاد رشد اقتصادی در کشور و فراهم کردن فرصت های شغلی برای جوانان از بروز پدیده های مخرب فرار مغز ها و نابه سامانی های فرهنگی اجتماعی ناشی از بیکاری در کشور همچون سرخوردگی جوانان، اعتیاد، طلاق، جرم و جرایم پیش گیری شود. به این ترتیب این شیوه پرداخت نقدی آسیب های جدی بر جامعه داشته است که اصرار بر تداوم آن در بلند مدت آسیب های جبران ناپذیری بر پیکر اقتصاد، اجتماع و فرهنگ کشور باقی می گذارد.

ندارند. افزایش قیمت ها حتی به صورت معتدل فشار بزرگی روی گروه های با درآمد های متوسط و پایین ایجاد خواهد کرد. اما همان طور که پیشتر اشاره شد آقای رئیس جمهور تاکید داشتند که رشد افزایش قیمت ها با شیوه ملایم صورت خواهد پذیرفت. با همه این احتیاط ها، آثار مخربی که در اثر افزایش قیمت ها پیش خواهد آمد قابل توجه خواهد بود.

* با وجود این بیشترین آسیب را از اجرای قانون هدفمندی یارانه ها چه طبقه ای متحمل شده است؟

بیشترین آسیب متوجه طبقه کم درآمد به ویژه در بلند مدت و سپس طبقه متوسط بوده است. کار گرانی که بر اثر تعطیلی هزاران واحد تولیدی بیکار شدند به همراه خانواده هایشان، تولید گرانی که در اثر افزایش قیمت نهاده های انرژی قادر به ادامه کار نشدند، جمعیت بزرگی از جوانان که در اثر سرخوردگی های ناشی از فقدان چشم انداز روشن گرفتار افسردگی شدند و گروهی از آن ها در دام افیون اعتیاد گرفتار آمدند و گروهی دیگر وارد فعالیت های مجرمانه شدند؛ تعداد قابل توجهی از افرادی که از کشور خارج شدند، دانش آموزان دانشگاهی بوده اند. آسیب به جوانان بزرگ ترین آسیب به آینده کشور بوده است.

در واقع معلوم می شود، مخالف صد در صد اجرای مرحله دوم هدفمندی یارانه ها هستید؟

واقعیت این است که با توجه به آسیب های متعدد اجرای مرحله نخست هدفمندی و یارانه نقدی که دولت مدعی است به ۷۶ میلیون نفر پرداخت می شود، هنوز اهداف روشنی برای اجرای مرحله دوم ارائه نشده است. مشخص نیست که قرار است به چه اهدافی دست یابیم. مشخص نیست این برنامه قرار است چه مدت طول بکشد. مشخص نیست که آیا این برنامه آن طور که رئیس دولت قبل مدعی بود قرار است همیشگی باشد یا همان طور که از ابتدا مشخص بود اجرای آن هزینه های گزافی بر کشور و نسل های حاضر و آینده تحمیل می کند و ادامه آن تنها فرصت های بزرگی از کشور را تخریب می کنند و دیر باز دولت ها ناتوان از ادامه این برنامه خواهند بود.

اما برخی در عین حال معتقدند متوقف کردن اجرای مرحله دوم خطر ناک تر است؟

خیر این طور نیست، اجرای مرحله دوم با توجه به تبصره ۲۱ قانون بودجه قطعاً مشکلاتی به مراتب بزرگ تر از مرحله نخست را به جامعه تحمیل خواهد کرد. دولت باید راه های دیگری برای کسب درآمد و تامین خدمات عمومی پیدا کند. درآمد های بسیاری دریافت نمی شود از جمله آن ها درآمد های مالیاتی است. حدود ۴۰ درصد ظرفیت اقتصاد کشور از پرداخت مالیات معاف هستند. دولت باید از آن ها مالیات دریافت کند تا مجبور نشود برای تامین هزینه هایش به جیب مردم آن هم طبقات متوسط و پایین متوسل شود. توقف مرحله دوم هیچ خطری ندارد. تازمانی که دولت تصویر روشنی برای اجرای مرحله دوم ندارد ادامه همین وضع آسیب زا احتمالاً کم هزینه تر است.

بگذریم، شما سال ها در انگلیس درس خوانده اید، به نظر شما نحوه درست پرداخت یارانه چیست و در جهان چگونه این یارانه توزیع می شود؟

نحوه درست پرداخت یارانه ها تا حدود زیادی به شرایط اقتصادی- اجتماعی جامعه و نیز گروه های هدف بستگی دارد. هدف اصلی پرداخت یارانه ها حفظ عزت نفس گروه های هدف است که در برگیرنده گروه های محروم جامعه هستند. فردی که در یک خانواده فقیر به دنیا می آید به احتمال زیاد با انواع محرومیت های تغذیه ناکافی مواجه خواهد شد و می تواند منتهی به اختلال در رشد جسمانی، ذهنی و روحی فرد شود یا به دلیل فقر خانوار امکان دسترسی به آموزش مناسب نداشته باشد و بنابراین در سن ورود به بازار کار به دلایل مختلف رشد نایافتگی، مشاغل نازل با دستمزد های ناکافی خواهد داشت و نمی تواند از چرخه فقر خارج شود در نتیجه محکوم به بقا در فقر می شود و بدین ترتیب فقر باز تولید می شود بدون آن که فرد فقیر مسئول فقر خود باشد. از این رو برای اصلاح این نابرابری های ساختاری، دولت ها مجبور به مداخله می شوند

آن چه از پرداخت های نقدی حاصل شد جز مصیبت برای جامعه نبود. سرعت آسیب های محیط زیستی در اثر افزایش قیمت حامل های انرژی بی سابقه است

مشکلات فعلی به نظر بنده حداکثر ۵ درصد معلول تحریم هاست و بقیه محصول تداوم سیاست های غلط اقتصادی است

غارث میلیاردها منابع کشور شود و درآمد هایی به مراتب بالاتر برای کشور به همراه داشته باشد. ائتلاف ۱۳۰ هزار میلیارد تومان از منابع کشور به نام یارانه نقدی هزینه فرصت بزرگی برای کشور به همراه داشته است که نبود سرمایه گذاری این منابع از جمله دلایل از بین رفتن فرصت های خلق شغل، شکل گیری بیکاری و رکود تورمی گسترده، و فرار مغز هاست. فقدان سرمایه گذاری کافی اصلی ترین دلیل فقدان خلق شغل کافی و بیکاری گسترده ای است که تبعات استیصال قربانیان آن فراتر از مرز های کشور رفته است. شوک قیمت های ناشی از افزایش قیمت حامل های انرژی یکی از اصلی ترین دلایل تعمیق و گسترش رکود تورمی است. بر حسب آمار شاخص بهای تولید کننده در ایران به قیمت ثابت سال ۱۳۸۳، از عدد ۱۸۱/۱ در سال ۱۳۸۸ به ۵۰۷/۴ در آبان ۱۳۹۲ افزایش یافت شاخص گروه ساخت (صنعت) از رقم ۱۷۱/۷ به ۵۴۹/۱ افزایش یافت. بر اساس محاسبات مرکز آمار درباره هزینه - درآمد خانوارها، حداقل ۱۲ درصد جمعیت کشور دچار گرسنگی و تغذیه ناکافی هستند. بر اساس داده های رسمی ۱۵ درصد از جمعیت کشور بی سواد مطلق هستند که قادر به خواندن و نوشتن نیستند. منابع ائتلاف شده می توانست صرف ایجاد شغل و رفع نابه سامانی های جامعه شود. با این همه هنوز دلایل اصرار بر تداوم این روش ائتلاف منابع و رشد نابه سامانی ها پرسش های بسیاری را سبب می شود.

پس معتقدید مردم توان افزایش یک باره قیمت ها را ندارند؟

باید باور کنیم ظرفیت های مردم و به ویژه گروه های پایین درآمدی مستهلک شده است و توان تحمل بار جدیدی را

